

Bioenergidagen i Växjö 2019

GE Steam Power System – Environmental Control Solutions

Björn Karlsson –Produktchef

Bjorn.karlsson@ge.com 0702-999099

2019-01-25

Public

Fokusområden för dagen

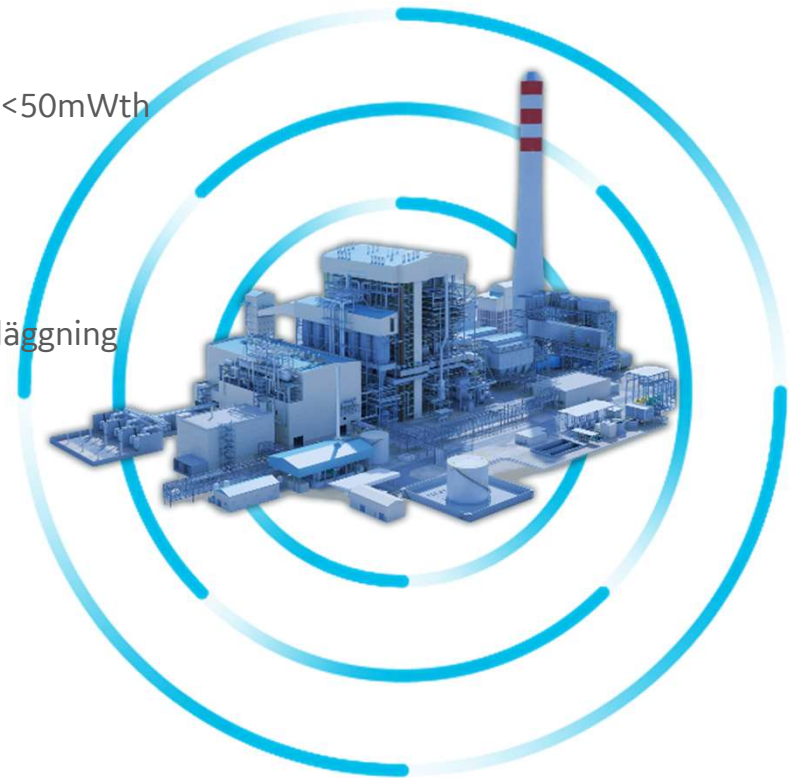
- Nya utsläppsdirektivet MCP – Medium Combustion Plant Directive -<50mWth
- Småskalig Kraftvärme
- Effektivare användning av fjärrvärme
- Aktuellt på Linneauniversitetet

Optional

- Studiebesök GE Power ECS research center-CO₂ avskiljning pilotanläggning

Vad jag ska prata om

- MCPD introduktion
- Framtid – utmaningar/möjligheter med digitalisering
- CO₂ Capture – vad kan vi förvänta oss och teknologier

MCPD – Medium Combustion Plant Directive

Förorenande Ämnen	Orsak	Påverkan
NOx <i>Kväveoxider</i>	Ex. Cement, Gas Turbiner, Kraftverk, Söföörbränning, Järn och stål industry ...	Skapar troposfäriskt ozon och sura regn
SOx <i>Svaveloxider</i>	Ex. Kraftverk, Söföörbränning, Järn och stål industry	Sura regn, hälsoproblem, försämring av växters tillväxt.
PM <i>Partiklar</i>	Ex. Kraftverk, Söföörbränning, Järn och stål industry, Cement, Pappersbruk	Hälsoproblem, smog, försurning vattendrag, reducerar näringsämnen i marker, skadar känslig skog och grödor
HCl/HF <i>Saltsyra, Vätefluorid</i>	Ex. Kraftverk, söföörbränning	Hälsoproblem, smog. Förorening av grundvatten, korrosion, förorening av mark
Mercury/Hg <i>Kvicksilver</i>	Ex. Kol, Söföörbränning, Järn och Stål	Hälsoproblem
VOC <i>Volatile Organic Compound</i>	Ex. Gasturbiner, Målning, Gödning, Kolfibertillverkning	Hälsoproblem
CO₂	Ex. Kol, Cement, Järn och Stål	Global uppvärmning

För vem Förbränningsanläggningar, turbiner and motorer
Biomassa, kol, gas, olja etc
 $1 \leq MW \leq 50$

Tidslinje

$1 \leq MW_{th} \leq 5$	2030	(Existing)
$5 < MW_{th} \leq 50$	2025	
$1 \leq MW_{th} \leq 50$	2018	(New)

Exkluderat (regleras av dedikerade BREF/BAT regelverk)
Järn och Stål
Pappersbruk
Söföörbränning
Kemisk tillverkning
etc....

Lagstiftning : EU > Sverige > Naturvårdsverket > Lokalt Länsstyrelsen

Rapportering : Lokalt per anläggning > Länsstyrelsen > Naturvårdsverket summering Sverige > EU

Public

Intro GE Power Steam – Global teknikleverantör med starka rötter i Sverige

GE Power Steam vill vara er partner för att optimera er anläggning mot önskad tillgänglighet, förbättrad miljöprestanda & lägsta produktionskostnad

GE

En del av GE med 300 000 anställda i 150 länder.

Tidigare känt som Alstom Power, ABB, Fläkt, ASEA, Bahco etc

GE Power Steam affärsidé:

Utveckla, leverera och underhålla anläggningssystem som möter marknadens krav på miljöprestanda, tillgänglighet och låga el & värme produktionskostnader.

Korta Fakta GE Power Steam i Sverige:

125 år som anläggnings- & serviceleverantör i Sverige

Leverantör av anläggningssystem till majoriteten av Sveriges termiska anläggningar för kraftgenerering.

Driver R&D verksamhet inom miljöteknik i Växjö och har spetskompetens för miljövård, generator & ångturbinteknik.

Stor fokus på service & underhåll av rökgasreningssystem & ångturbinanläggningar

Ett globalt nätverk av forskning och utveckling och tekniska resurser

Public

Lång tradition Ledare inom rökgasrening

Partiklar/PM – ESP/FF
Svavel/SO_x– WFGD, SDA, DSI
Kväve/NO_x – SCR
Multipollutant – NID
Värmeåtervinning – FGC

Svenska Fläktfabriken

1920

- **1920:** AB Svenska Fläktfabriken etableras i Jönköping
- Tillverkning av fläktar, kanaler, ventilation mm
- 20 Anställda
- Aktiekapital SEK 175,000 (

1942 Start av global elfilterförsäljning

Fläktfabrikens första fabrik vid sjukhuskvarnen i Jönköping

Stor fläktleverans i början av företagets historia

Fläkt

1974

1957 Startar verksamheten i Växjö

1983 Öppnas i Växjö Fläkt globala utvecklingscentrum för rökgasrening

ABB

1988

1986 Uppköp av BAHCO Ventilation i Enköping, kassetfilter

ABB ALSTOM POWER

1999

ALSTOM

2000

1996 Uppköp av Daneco (Italien) för WFGD teknologi

2015

1986 Uppköp av Peabody Process Systems (USA) för WFGD teknologi

GE Power Steam Eftermarknadsservice Växjö

Reservdelslager – Reperation och Utbildning - Produktion

Produktion (flytt pågående)

Global leverantör/tillverkare av styrsystem för Elfilter och Slangfilter,

- SIR – högfrekvent likriktare
- Styrenheter för Elfilter EPIC, ERIC
- Styrenheter och pulsventiler för slangfilter, EFFIC och Optipow(

Utbildningscenter

- FSE training and SIR Certification program

Servicescenter för styrsystem mijötvård

- Dedikerat service center för våra styrsystem, både generellt underhåll och större reparationer av äldre enheter

Reservdelslager

- Både mekaniska och elektroniska reservdelar för GE OEM flott för omgående leverans, ca 2'300 olika material i lager

R&D Lab (High Voltage Lab)

- Nära samarbete med production, med separat elektron lab i produktionsenheten
- Test av högspänning och även högtemperaturkammare

GE Power Steam R&D Center i Växjö

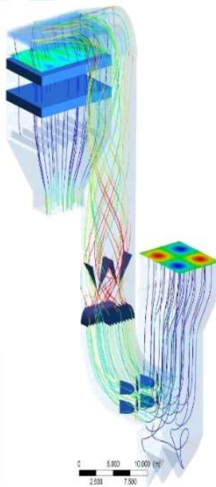
In-house pilot för absorptionssystem

Elfilter pilot

Brett utbud av laboratorietjänster

- Världens största ECS laboratorie, och testanläggning med skalmodeller
- Utvecklar nya produkter/teknologier
- Vidareutveckling existerande produkter och teknologier
- Gör skalmodeller av kunders utrustning för att replikera faktisk anläggningsdrift
- Använder CFD modeller för att utvärdera och optimera egna teknologier eller kunders anläggningar
- Mer än 120 patent

Industriell Digitalisering

Per teknologi

Hela anläggningar

Alla tillgångar

Visionen med GE Digital lösningar – GE Digital Industrial Company

- Analysera data som anläggningen redan har, men med övergripande insamling förutse framtida problem
- Nya sensorer för att mäta ny data
- Övergå från oplanerade stopp till endast planerade stopp
- Optimera drift när man har flera anläggningstillgångar
- Effektivisera drift/processer

Fjärruppkoppling idag - Vi använder processingenjörer för att

- Minska utsläpp
  - Optimera energiåtgång
  - Diagnostik och förutse problem
  - Reaktiv akutsupport
- Förutsättning: Kräver hög specialistkunskap

Möjligheter

- Fjärr-kontrollrum för flera anläggningar
- Kontakar servicepartner automatiskt för åtgärd av problem
- Omvärldsanalys för att bedömma vilka tillgångar som ska köra, när var och hur

Digitalisering - Projekt Gerdau

Sedan 2015 påskyndar Gerdau sin resa i digitala revolutionen tillsammans med GE Digital

- Total besparing \$4,5M per år – återbetalningstid 9 månader
- Besparing i oplanerade stopp 130 timmar årligen genom att analysera trender från flera ställen i anläggning och bedöma framtida stopp – bekräftat att undvikit minst två större stopp
- Råmaterial lager minskat från 3 dagar till 7 minuter genom att lita på processen och ha kontroll
- Besparing med 93 timmar per månad gällande klassificering av restprodukter, vad ska återanvändas respektive avfall
- Logistikeffektivisering för lastbilstransporter på anläggningen ökade produktivitet med 100% med 5% total kostnadsbesparing på logistik
- 47 kritiska anläggningstillgångar uppkopplade idag, nästa steg är att koppla upp 1 000 tillgångar med 30 000 sensorer

Lösningsarkitektur

1

Implementera GE APM, GE Historian, och IPRC Fjärrövervakning

2

Detektera utrustning med nära förestående haveri – proaktivt reparerera

CO₂ -Översikt

Exempel GE teknologier

"Sverige ska gå före på klimat- och miljöområdet och bli världens första fossilfria välfärdsland. Senast år 2045 ska Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären."
 "Ett investeringsstöd för testanläggningar av miljöteknik som medför minusutsläpp införs. Handlingsplan för åtgärder för kraftigt minskade utsläpp tas fram (Uppdrag till Naturvårdsverket våren 2019)."

Efter förbränning

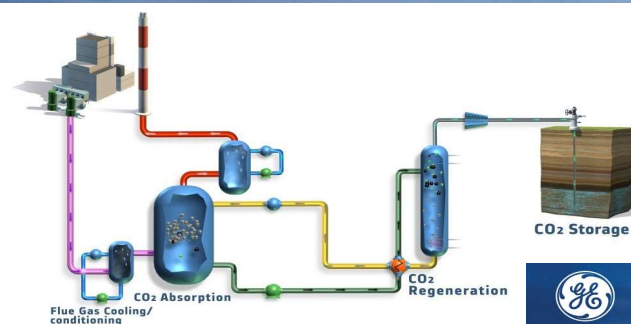
Chilled Ammonia Process (CAP)

Teknologibeskrivning

- Vid låg temperatur forcerar man en kontakt mellan rökgasen och en vattenhaltig ammoniakkarbonatlösning som absorberar CO₂ genom att bilda ammoniakbikarbonat
- Genom att höja temperaturen omvänder man processen och man har återvunnit ren CO₂

Fördelar

- Hög avskiljning (~90%), energieffektivt utan spårföroreningar
- Hög nivå av ren CO₂ (≥ 99,9%) under högt tryck
- Tolerans för syre och andra föroreningar som SO_x i rökgaserna
- Stabil reagent med låg kostnad
- Restprodukt ammoniumsulfat har ett värde som gödningsmedel

Advanced Amine Process (AAP)

Teknologibeskrivning

- Man kyller rökgasen och konditionerar rökgaserna med ett lösningsmedel baserat på Amine som reagerar med CO₂ i rökgasen
- Genom att höja temperaturen så omvänder man processen och man har återvunnit CO₂

Fördelar

- Bevisad prestanda med hög avskiljning (~90%) för rening av naturgas och syntesgas
- Högre toleranser mot syre och föroreningar
- Lägre degradering av lösningsmedlet i processen

Vid förbränning

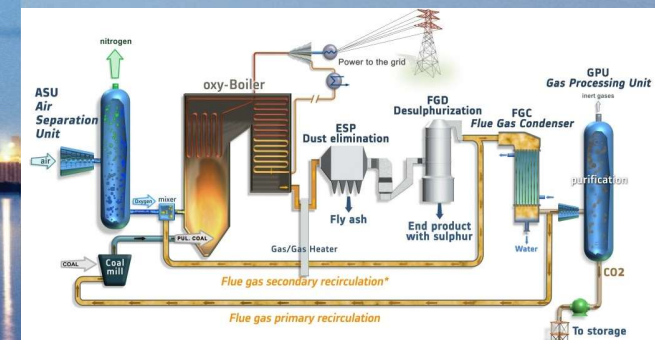
Oxy-Combustion Process

Teknologibeskrivning

- Förbränning av bränslet i en blandning av syre och recirkulerade rökgaser
- Eftersom rökgaserna inte innehåller kväve går de ju alltid! har rökgaserna en stor del CO₂
- Efter vattenkondensering och rening komprimeras CO₂ och skickas för slutförvaring

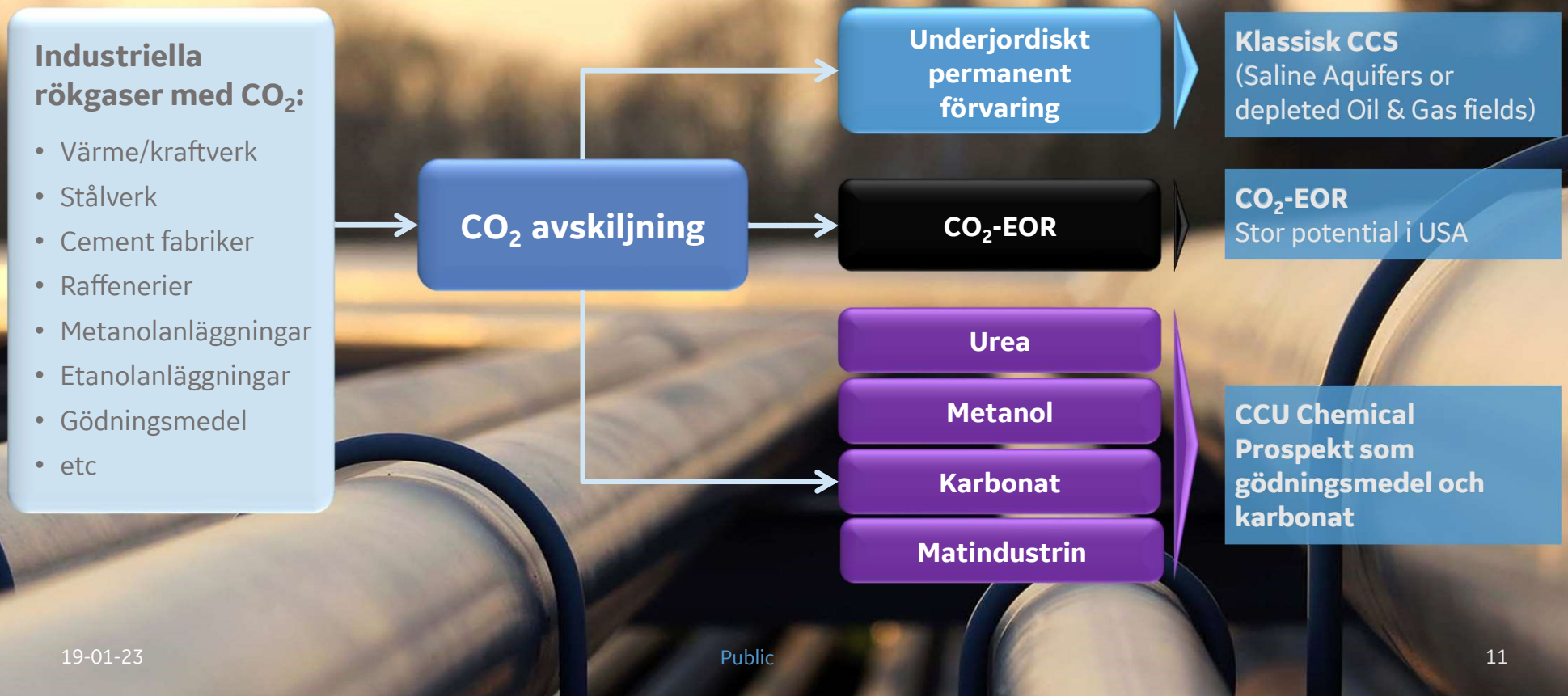
Fördelar

- Robust och tillförlitlig teknologi
- Kan anpassas för alla pannor, storlekar och bränslen
- Hög effektivitet i supercritical/ultra-supercritical cykler (≥22MPa ångtryck vid ≥ 374°C)

Carbon Capture & Utilization

Länkar

Länkar till GE Produktinformation

GE-Power Steam

<https://www.ge.com/power/steam>

GE Produktportfölj –Clean Combustion

<https://www.gepower.com/services/ecs>

Uppgraderingslösningar

<https://www.gepower.com/services/ecs/upgrades>

GE Power Youtube

<https://www.youtube.com/user/gepowerwatervideos>

GE-Digital

<https://www.ge.com/digital/>

Asset Performance Management

<https://www.ge.com/digital/asset-performance-management>

Youtube-kanal

<https://www.youtube.com/user/industrialinternet>

GERDAU Asset Performance Management

<https://www.youtube.com/watch?v=E8Lr4lm8qXw>

